

NEAMUL IAMANDIEȘTILOR DE LA PRUT

Adrian BUTNARU*

Cuvinte-cheie: familia boierească Iamandi; Moldova; regiunea Prut; arbore genealogic.

Keywords: the Boyar family Iamandy; Moldavia; Prut Region; family tree.

Abstract

In the early nineteenth century, in the village Dranceni, the river Prut, the district Fălciu lived a yeoman, Vasile Iamandi (bailiff of Agai Elijah Kogalniceanu), which would give rise to a small nation - "the Boyar family Iamandy from region Prut" (as he called history Ghibănescu in 1927). Inside its largest owners will amount, lawyers, academics and MPs in the latter part of the nineteenth century and early twentieth century.

According to a document dated 30 October 1866 Vasile Iamandi (Cheese), married to Ileana (daughter of Zechariah Dumitrache), buys a village fathom Scrivuleni 8 coins from Ileana. However, to complicate matters, a document dated 28 January 1836 shows us that the bridegroom's Cheese Iamandi Simion Michiu his daughter was probably his first wife.

La începutul secolului al XIX-lea, în zona satului Drânceni, pe Prut, din ținutul Fălciu, trăia un răzeș, **polcovnicul Vasile Iamandi** (vechil al agăi Ilie Kogălniceanu³⁹²), care avea să dea naștere unui mic neam – „*neamul Iamandieștilor de la Prut*” (după cum îl numea istoricul Gh. Ghibănescu în anul 1927). Din interiorul acestuia se vor ridica mari proprietari, avocați, profesori universitari și deputați în a doua parte a secolului al XIX-lea și prima parte a secolului al XX-lea.

Potrivit afirmației lui Gh. Ghibănescu, polcovnicul Vasile Iamandi este aceeași persoană cu **Iamandi Brânză**, fiu al lui **Nistor Brânză**³⁹³. Potrivit unor mărturii documentare din 8 martie 1832, polcovnicul Iamandi Brânză era răzeș în satul Ghermănești „din bătrânul Ion Loghin”³⁹⁴, iar la 19 martie 1836 locuia în satul Râpile, din ținutul Fălciu³⁹⁵.

* Doctor în istorie și profesor, Vaslui.

³⁹² Document din 1 septembrie 1830 (Gheorghe Ghibănescu, *Surete și izvoade*, vol. XVII, Huși, 1927, doc. 275, p. 178).

³⁹³ *Ibidem*, p. IV.

³⁹⁴ *Ibidem*, doc. 296, p. 185.

³⁹⁵ *Ibidem*, vol. XXV, Iași, 1933, p. XXXVI.

Conform unui document din 30 octombrie 1866, Vasile Iamandi (Brânză), însoțit cu Ileana (fiica lui Dumitrachi Zaharia), cumpără un stângen în satul Scrivuleni cu 8 galbeni de la o Ileana³⁹⁶. Totuși, pentru a complica lucrurile, un document din 28 ianuarie 1836 ni-l arată pe Iamandi Brânză ca ginere al lui Simion Michiu³⁹⁷, fiica acestuia fiind probabil prima sa soție.

Vasile Iamandi (Brânză) deținuse moșii în stânga Prutului, pe care le-a schimbat ulterior pentru părți de moșii din dreapta Prutului, la Ghermănești, după care urmează o perioadă de mici acumulări funciare. La 18 iunie 1867 cumpără un stângen de moșie la Scrivuleni, cu patru galbeni, de la Ion David. Anul următor, la 15 mai 1868, cumpără un stângen de pământ la Scrivuleni de la **Paraschiva Iamandi** (poate o soră a sa), cu 10 galbeni. Peste doi ani, la 28 februarie 1870, cumpără doi stângeni la Brăteni, de la Gh. Bedreag, cu 12 galbeni stângenul. La 5 februarie 1871, cumpără tot din Brăteni 18 fâlcii de la Teodor Olteanu, ginerele lui Iordachi Meleghi³⁹⁸.

Știutor de carte, pe polcovnicul Vasile Iamandi (Brânză) îl mai întâlnim menționat îndeplinind diferite slujbe sau ca martor în ținutul Fălciu: la 7 septembrie 1819³⁹⁹, 16 septembrie 1819⁴⁰⁰, 21 iunie⁴⁰¹ și 30 iulie 1824⁴⁰², 20 februarie⁴⁰³ și 30 septembrie 1826⁴⁰⁴, 20 martie 1829⁴⁰⁵, 25 februarie 1830 (când primește 16 stângeni la Scrivuleni)⁴⁰⁶, 22 iulie 1830⁴⁰⁷, 3⁴⁰⁸ și 19 martie 1836⁴⁰⁹. La 8 februarie 1831, ispravnicul de Fălciu îi înșarcina pe polcovnicii Iamandi Brânză și Ioniță Buzne să cerceteze o jalbă⁴¹⁰, sarcină dusă la bun sfârșit peste o lună⁴¹¹. La 29 octombrie 1835 este menționat Iamandi Brânză polcovnic, care transmitea un raport către Isprăvnicia de Fălciu⁴¹².

³⁹⁶ *Ibidem*, vol. XVII, p. 59.

³⁹⁷ *Ibidem*, doc. 329, p. 195.

³⁹⁸ *Ibidem*, p. 59.

³⁹⁹ *Ibidem*, vol. XXV, p. 154.

⁴⁰⁰ *Ibidem*, p. 155.

⁴⁰¹ Ispravnicul de Fălciu îl înșarcina pe Iamandi Brânză să cerceteze pricina între spătarul Ianachi Danu, ce avea doi bătrâni în Dințeni, și Catrina Giurcănița, din Odobești (*ibidem*, vol. XVII, doc. 209, p. 152).

⁴⁰² *Ibidem*, vol. XXV, p. 177.

⁴⁰³ Iamandi Brânză dă mărturie că aga Ilie Kogălniceanu a cumpărat patru stângeni de moșie în Scrivuleni, de la răzeșii Florea, Văscu și Teclu, însă și-a pierdut zapisul (*ibidem*, p. XXX).

⁴⁰⁴ Arhivele Statului Iași, *Documente*, p. 435/doc. 140 (în continuare vom cita ASI).

⁴⁰⁵ Redacta un act de danie pentru Vasile Michiul, din moșia Valea Cănepii, ținutul Fălciu (Gheorghe Ghibănescu, *Surete și izvoade*, vol. XVII, doc. 254, p. 171).

⁴⁰⁶ *Ibidem*, vol. XXV, p. 197.

⁴⁰⁷ *Ibidem*, vol. XVII, doc. 273, p. 177.

⁴⁰⁸ ASI, *Documente*, p. 435/doc. 276.

⁴⁰⁹ Poruncă a Isprăvniceii de Fălciu către polcovnicul Iamandi Brânză și Vasile Popa din Păpile, ținutul Fălciu, ca să facă o cercetare la Râșești (Gheorghe Ghibănescu, *Surete și izvoade*, vol. XVII, doc. 337, p. 197).

⁴¹⁰ *Ibidem*, doc. 288, p. 183.

⁴¹¹ *Ibidem*, doc. 289, p. 183.

⁴¹² *Ibidem*, doc. 327, p. 193.

De asemenea, îl vedem pe polcovnicul Vasile Iamandi (Brânză) judecându-se pentru diferite părți de pământ. Astfel, la 29 august 1830 Isprăvnicia Fălciu poruncește polcovnicului Alexandru Buzne să cerceteze și să măsoare partea din moșia Ghermănești, cumpărată de Ion Michiu de la căminarul Dimitrie Gheleman și pentru care se judecă cu polcovnicul Vasile Iamandi⁴¹³. A doua zi, polcovnicul Vasile Iamandi este iarăși menționat⁴¹⁴, iar la 3 martie 1836 Vasile, ispravnic de Fălciu, adevărea că Ion căpitan a dat lui Iamandi polcovnic un număr de stâneni din moșia Valea Cânepii, din ținutul Fălciu⁴¹⁵. La 3 mai 1836, căpitanul Ion Michiu a dat un stânen de pământ din moșia Valea Cânepii polcovnicului Iamandi Brânză. Mai târziu, la 29 mai 1842, polcovnicul Iamandi Brânză atestă pe același document că i s-a dat înapoi căpitanului Ion Michiu, primindu-și banii schimbului, părțile din Ghermănești și din Leușeni, din stânga Prutului⁴¹⁶.

Mult mai târziu, la 10 aprilie 1848, polcovnicul Iamandi Brânză și **Vasilca Iamandi** (probabil o altă soră) semnează un zapis pentru un plug de arat, dat lui Ion Michiu, la Ghermănești⁴¹⁷.

Potrivit lui Gh. Ghibănescu, fiul lui Vasile Iamandi (Brânză) era **Enacache Iamandi** († ante 20 februarie 1927⁴¹⁸), stabilit în Huși, căsătorit cu Zoe (fiica lui Pavel Popa)⁴¹⁹, fără urmași. În urma alegerilor din data de 23 mai 1918, Enacache Iamandi era ales în județul Fălciu, din partea Partidului Conservator, membru al Colegiului I la Camera Deputaților, împreună cu Pavel Michiu⁴²⁰. Pe Enacachi V. Iamandi îl mai întâlnim la Huși ca președinte al consiliului de administrație al Băncii Fălciului (30 ianuarie 1911⁴²¹ - finele anului 1923, iar la 12 februarie 1924 era membru al consiliului de administrație al aceleiași bănci⁴²²). De altfel, la înființarea acestei instituții bancare, imobilul în care a funcționat fusese închiriat de la Zoe, soția⁴²³ lui Enacache V. Iamandi. După decesul lui Enacache Iamandi, soția este numită ca membră a consiliului de administrație al acestei bănci, la data de 22 februarie 1927⁴²⁴.

De asemenea, potrivit arborelui genealogic realizat de către Eugen D. Neculau, păstrat la arhivele din Botoșani, Vasile Iamandi (Brânză) a mai avut doi copii: **Scarlăt**

⁴¹³ ASI, *Documente*, p. 435, doc. 178.

⁴¹⁴ *Ibidem*, p. 435, doc. 179.

⁴¹⁵ *Ibidem*, p. 435, doc. 271.

⁴¹⁶ Gheorghe Ghibănescu, *Surete și izvoade*, vol. XVII, doc. 343, p. 199.

⁴¹⁷ *Ibidem*, doc. 464, p. 234.

⁴¹⁸ Costin Clit, *Banca Fălciului din orașul Huși*, în „Lohanul”, anul VI, nr. 4 (24), decembrie 2012, p. 12.

⁴¹⁹ Gheorghe Ghibănescu, *Surete și izvoade*, vol. XVII, p. 58 și 262.

⁴²⁰ „Monitorul Oficial”, nr. 45, din 24 mai 1918.

⁴²¹ Costin Clit, *Banca Fălciului din orașul Huși*, p. 10 și 12.

⁴²² „Monitorul Oficial”, nr. 31, din 12 februarie 1924.

⁴²³ La Costin Clit, în *Banca Fălciului din orașul Huși*, Zoe este prezentată ca fiică a lui Enacachi Iamandi (Costin Clit, *Banca Fălciului din orașul Huși*, p. 10).

⁴²⁴ *Ibidem*, p. 11. Pe Zoe Enacache Iamandi o întâlnim ca membră a consiliului și la 19 august 1928, 30 decembrie 1930, 10 mai 1931, 14 iunie 1931, 7 mai 1932 și 18 martie 1934 (*ibidem*, p. 11). La 24 ianuarie 1926 se admite cesiunea a 200 acțiuni la bancă, proprietatea Enacache V. Iamandi, către Otto Cabal (*ibidem*, p. 11).

Iamandi și **Victor Iamandi**, ambii menționați, în 1931, printre clienții Băncii Fălciului, din Huși⁴²⁵, unde fratele lor, Enacache Iamandi, deținuse mai mulți ani funcția de președinte al consiliului de administrație.

Scarlat Iamandi, devenit medic veterinar, ar fi fost căsătorit de două ori, cu Maria, fiica lui Nicu Gane (fără copii), și cu Matilda Castano⁴²⁶.

Numeroase personalități ale județului Fălciu semnau un apel, în cursul anului 1906, împreună cu profesorul Ion Zelea Codreanu (tatăl lui Corneliu Zelea Codreanu, căpitanul mișcării legionare) și N. Lupu, prefectul județului, originar de la Arsura, pentru crearea unei Societăți Culturale și Economice „*menită a strânge în jurul ei toate elementele doritoare de binele public în județul Fălciu*”. Printre semnatarii apelului care a dus la crearea, în 3 decembrie 1906, la Huși, a societății „Munca”, se regăsesc și frații și proprietarii Enacachi V. Iamandi și Scarlat Iamandi⁴²⁷.

La rândul său, **Victor Iamandi**, din Galați, a fost căsătorit cu Sabina, cu care a avut doi copii: **Nicu** și **Maria Iamandi**⁴²⁸.

Vasile Iamandi (Brânză) l-a avut ca frate pe **Grigore Iamandi** (1830 - 1903) (**Fig. 1-2**), născut în comuna Drânceni, ținutul Fălciu, căsătorit de două ori, ultima oară cu Maria Handoca⁴²⁹.

Fig. 1 a și 1 b - Deputatul Grigore Iamandi (1830 - 1903),
fotografie preluată din lucrarea lui
George D. Nicolescu, Albert Hermely, *Deputații noștri* (stânga)
și pe placa de la mormântul din cimitirul Eternitatea din Iași,
împreună cu soția Maria Handoca (dreapta)

⁴²⁵ *Ibidem*, p. 12.

⁴²⁶ Gheorghe Ghibănescu, *Surete și izvoade*, vol. XVII, arborele genealogic al familiei Michiu.

⁴²⁷ Clit Costin, *Liceul teoretic „Cuza Vodă” Huși*, p. 174-175.

⁴²⁸ Arhivele Naționale Botoșani (ANB), fond *Eugen D. Neculau - Familia Iamandi*, fila 16.

⁴²⁹ *Ibidem*.

Din perioada anilor 1863-1892 datează un schimb de telegrame între Mihail Kogălniceanu și Grigore Iamandi, aflat la Huși⁴³⁰, dar rămas administratorul lui M. Kogălniceanu pe moșia Râpile (1875)⁴³¹. În septembrie 1879, Grigore Iamandi avea luat în arendă o serie de păduri din județul Fălciu, de la Bunești, Brătești și Zberoaia⁴³².

Devenit mare proprietar rural, a fost ales deputat la colegiul II Fălciu, pentru prima dată în anul 1866, apoi la 1883, votând toate modificările făcute constituției, precum și pentru înființarea Domeniilor Coroanei⁴³³. În același an fusese numit, prin decret regal, director al Comitetului Permanent din județul Fălciu⁴³⁴. La 12 august 1884, în „casele d-lui Grigore Iamandi din Huși” funcționa cancelaria Regimentului 26 Dorobanți⁴³⁵.

În urma alegerilor efectuate în zilele de 16 și 17 ianuarie 1889, pentru ocuparea locurilor vacante de consilieri ai județului Fălciu, au fost aleși în colegiul I Grigore Iamandi și I. Dumbravă, iar în colegiul II Costache Mărgărint și Fronea Boboc⁴³⁶. A fost reales din partea Partidului Național Liberal în alegerile generale din noiembrie 1895 cu 280 de voturi⁴³⁷, rămânând deputat până la 1899. În acest context, în aprilie 1898, administratorul financiar al județului Fălciu, Radu Rallea, solicita eliminarea lui Grigore Iamandi din listele electorale, motivând că acesta fusese trecut, în anul 1897, și la județul Vaslui⁴³⁸.

Cavaler al ordinului Coroanei României, deputatul Grigore Iamandi figura cu domiciliul la moșia Bârzești, din județul Vaslui⁴³⁹, moșie achiziționată în anul 1892⁴⁴⁰. În acel an adresa o petiție către Primăria Bârzești, prin care arăta: „*Am cumpărat moșia Bârzești cu toate acaretele de pe dânsa, unde face parte și biserica, ca proprietate a mea, de atunci și până astăzi, pe lângă venitul Bisericii pe care epitropii și dau sama este și venitul clopotelor care se trag pentru morți*”. El cerea comunei să încaseze o taxă de 1 leu pentru clopotul mic și 2 lei pentru clopotul mare, pentru ca „*acei bani să se adune pentru folosul Bisericii a se repara și cumpara cele necesare pentru Biserica*”. Solicitarea lui a fost respinsă de către Episcopia Hușilor pe motiv că

⁴³⁰ Referitoare la trimiterea cu șlepurile a unei mașini de bătut porumb; tunsul oilor și expedierea lânii la fabrica de postav din Neamț; aspecte financiare; expedierea grâului (BNR, fond Kogălniceanu, dosarele 321 și 429).

⁴³¹ *Ibidem*, dosarele 670 și 782.

⁴³² „Monitorul Oficial”, nr. 208, din 14 septembrie 1879.

⁴³³ Mihai Sorin Rădulescu, *Elita liberală românească*, p. 208, 213 și 277.

⁴³⁴ „Monitorul Oficial”, nr. 231, din 14 ianuarie 1883.

⁴³⁵ „Monitorul Oficial”, nr. 109, din 19 august 1884.

⁴³⁶ „România liberă”, anul XIII, nr. din 10 februarie 1889.

⁴³⁷ George D. Nicolescu, Albert Hermely, *Deputații noștri. 1895-1899. Biografii și portrete*, București, MDCCCXCVI, p. 159.

⁴³⁸ „Epoca”, seria II, anul IV, nr. 740, din 18 aprilie 1898.

⁴³⁹ George D. Nicolescu, Albert Hermely, *op. cit.*, p. 159.

⁴⁴⁰ Vezi și „Monitorul Oficial”, nr. 76, din 7 iulie 1892.

biserica fiind „parohială cu epitropia sa proprie, (...) conform legii este în drept de a administra veniturile și cheltuielile sale”⁴⁴¹.

Redăm în continuare și **Testamentul lui Grigore Iamandi (Fig. 3)**:

„Subcrisul Grigorie Iamandy, proprietar, domiciliat în comuna Bârzești, din județul Vaslui, dorind ca după trecerea mea din viață avutul meu să se împartă după voința mea, am dispus de el prin prezentul act de ultimă voință în modul următor:

Averea mea se compune din moșia Bârzești – Dobroslovești cu toate trupurile, siliștile ci sub orice denumiri vechi și noi și cu toate cumpărăturile ce în urmă am mai făcut, moșie situată în comuna Bârzești, plasa Fundurile – Stemnicu, din județul Vaslui; din două rânduri de case ce am în orașul Huși; din averea mobilă de tot soiul ce se află pe moșie; și, în fine, din orice altă avere mobilă sau nemobilă s-ar mai afla la trecerea mea din viață.

Din prima mea căsătorie am o fiică, Ecaterina, căsătorită cu Grigorie Climescu, pe care în ambele ei căsătorii am înzestrat-o cu suma de 3.000 galbeni, osebitt trusou, din care i-am dat 1.500 galbeni și opt mii lei noi după chitanțele autentice ce păstrez, și ce mai are a primi din zestre suma de 10.000 lei noi.

Din actuala căsătorie cu soția mea Maria Iamandy, născută Handoca, avem cinci băieți: Grigorie, Iancu, Vasile, Dimitrie și Alexandru.

Dorind a asigura și pe iubita mea soție, care prin munca și economiile sale au contribuit la agonisirea averii ce o am, de aceea dispun ca după trecerea mea din viață, toată averea mea mobilă și imobilă ce se va găsi precum și dota ce va raporta fiica mea Ecaterina se va împărți precum urmează:

- 1) Se vor plăti toate datoriile mele.
- 2) Se va lua de soția mea Maria suma de 10.000 lei spre a-mi face cheltuielile de înmormântare și grijile până la șapte ani, conform religiei creștine.
- 3) Din restul averii mele mobile și imobile, împreună cu dota ce va raporta fiica mea, după ce se va scădea suma de la punctele 1 și 2 mai sus, se va împărți în șapte părți egale, adică șase părți pentru șase copii, iar a șaptea parte, care este porțiunea de care pot dispune după lege, declar că o las în deplină și absolută proprietate a iubitei mele soții Maria Iamandy, născută Handoca, ca semn de nobilă dragoste și afecțiune ce a avut în toată viața pentru mine și care prin munca și economiile sale a contribuit la adunarea acestei averi.

Aceasta fiind ultima mea voință și spre a se urma întocmai după trecerea mea din viață, am făcut prezentul testament, autentificat la Judecătoria județului Iași”⁴⁴².

⁴⁴¹ Maria Popa, Doina Rotaru, Biserica „Nașterea Maicii Domnului” de la Bârzești-Vaslui, în „Monumentul”, XI, părțile I și II, Iași, 2010, p. 144.

⁴⁴² ANIC, Creditul funciar rural, dosar 207/1898, vol. II.

Fig. 2 - Semnătura lui Grigore Iamandi pe testamentul său

Grigore Iamandi

Eu, Grigore Iamandi, proscris, domiciliat în Comuna Bărdiești din județul Iași, fiind în deplină treacare mea din viață, vreau să se impună după voința mea, am dispus de el prin prezentul act de ultimă voință în modul următor:

Averea mea se compune din moșia Bărdiești - Solonț, locuștii cu toate împrejurile, schitului cu suborț și decumiri, vechi și noi, și cu toate cumpărăturile ce în urma am mai făcut, - moșie situată în Comuna Bărdiești, plase Săndulești - Stejand, din județul Iași, - din două case, dintr-o casă ce am în orașul Iași, - din averea mobilă de tot locul ce se află pe moșie, - și în fine din orice altă avere mobilă sau imobilă sau mai află la trecerea mea din viață. -

În prima mea căsătorie am o fiică Ecaterina căsătorită cu Grigore Chimeran, pe care în ambele și căsătorii am înregistrat cu suma de trei mii galbeni optzeci bani, din care eu am dat 1500 galbeni și opt mii lei noi după chitanțele autentice ce păstrez, - apoi eu mai are a primi din gestu sumă de două mii lei noi. -

Din actuala căsătorie cu soția mea Maria Iamandi născută Handoca, avem cinci băieți: Grigore, Iancu, Vasilie, Dimitrie și Alvanod. -

Având a ști că și pe viitor mea toate care prin munca și economiile mele au contribuit la acumularea averii ce o am, - de aceea dispun ca după trecerea mea din viață, toată averea mea mobilă și imobilă ce se va găsi precum și toate ce va raporta fiica mea Ecaterina

Fig. 3 - Prima pagină din testamentul lui Grigore Iamandi

În cimitirul *Eternitatea* din Iași se păstrează un monument funerar, de marmură neagră, creat de către F. Fairing, unde își dorm somnul de veci deputatul Grigore Iamandi (1830 - 1903) și fiul său, Gr. Gr. Iamandi (1877 - 1925)⁴⁴³. Pe monumentul funerar s-a păstrat și o fotografie a lui Gr. Iamandi, împreună cu soția sa.

La 6/19 august 1915, Maria Gr. Iamandy, văduvă, rentieră din Iași, domiciliată pe strada Lascăr Catargi nr. 9, a cerut Tribunalului Iași vânzarea unei moșii din Podul Iloaiei (proprietatea lui Xenofon Vlasto) și a unei pătrimi din moșia Scobâlteni (proprietate a lui Ștefan Gane, din Iași), pentru recuperarea unui împrumut de 80.000 de lei⁴⁴⁴.

După decesul lui Grigore Iamandi, soția Maria a donat școlii din localitatea Bârzești un număr de 50 de exemplare din lucrarea *Corpurile geometrice*, cuprinse într-o cutie, cu mesajul „*Donațiune școlii din Bârzești, Grigori Iamandi, 1903*”⁴⁴⁵.

Din prima căsătorie, Grigore Iamandi o are pe **Ecaterina**, devenită soția lui Grigorie Climescu († înainte de 23 septembrie 1904)⁴⁴⁶, domiciliați în Iași. La această dată, Ecaterina Climescu vindea fratelui ei Dimitrie Gr. Iamandi, ambii domiciliați în Iași, pentru 49.000 lei, „*toate drepturile pe care le am în succesiunea defunctului meu părinte Grigore Iamandi, care succesiune consistă în moșiile Bârzești, Dobroslăvești, Budăi, Săcălușa și Muntenestii cu toate trupurile, cu acaretele și pădurea aflătoare pe dânsa, averea mobilă și gospodăria moșiei, precum și creanțele asupra cumpărăturilor averii mobile*”⁴⁴⁷. De asemenea, Ecaterina Climescu avea la 1907 pământuri în cotuna Pocreaca, comuna Poiana Cârnelui, plasa Crasna, în județul Vaslui⁴⁴⁸.

Fig. 4 - Semnătura Ecaterinei Climescu (23 septembrie 1904)

Din a doua căsătorie a lui Grigore Iamandi, cu Maria Handoca, s-au născut următorii copii⁴⁴⁹:

- **Grigore** (1877-1925), însurat cu Maria Popovici⁴⁵⁰, ambii având un fiu, botezat după numele tatălui și al bunicului, **Grigore** (îl are ca fiu pe **Dinu**) și o fiică, **Maria – Mitza** (măritată cu Petru I. Gherghel, din Botoșani, fără copii). La 1899,

⁴⁴³ Un Iamandi Grigore apare promovat în clasa a II-a în 1886, la Iași, în Școala primară de băieți („România Liberă”, an X, nr. 2699, din 4-5 august 1886, p. 3).

⁴⁴⁴ „Monitorul Oficial”, nr. 103, din 6/19 august 1915.

⁴⁴⁵ „Albina”, anul VII, nr. 25, din 21 martie 1904.

⁴⁴⁶ ANIC, *Creditul funciar rural*, dosar 207/1898, vol. II.

⁴⁴⁷ *Ibidem*.

⁴⁴⁸ „Monitorul Oficial”, nr. 238, din 27 ianuarie/9 februarie 1908.

⁴⁴⁹ ANIC, *Creditul funciar rural*, dosar 207/1898, vol. II.

⁴⁵⁰ ANB, fond *Eugen D. Neculau - Familia Iamandi*, fila 16.

Grigore Gr. Iamandy (1877-1925) își publica teza de licență, susținută la Iași, cu tema *Societățile în dreptul comercial*⁴⁵¹.

- **Dimitrie Iamandi**, însoțit cu Corina Buțureanu, având împreună un fiu, **Ernest** (n. 1907), însoțit cu Elena Rădulescu.

- **Iancu Iamandi**, căsătorit, fără copii. Un Ioan Gr. Iamandy, care domiciliase în comuna Leurda, din județul Botoșani, era citat a se prezenta, în ziua de 15 iunie 1915, la Tribunalul Botoșani ca inculpat pentru abuz de încredere⁴⁵².

- **Alexandru Iamandi**, domiciliat în Iași, căsătorit cu Maria Papadopol, având împreună un fiu, **Radu Iamandi** (stabilit la Brașov, având, la rândul său, un fiu pe nume **Radu**). La 14 martie 1915, **Maria Iamandi**, cu domiciliul necunoscut, era chemată la Tribunalul Iași în procesul de divorț intentat de către soțul ei **Alexandru Iamandi**⁴⁵³.

- **Vasile Gr. Iamandi** (1879-1964), profesor universitar, avocat, mare moșier și parlamentar liberal, căsătorit de două ori, una dintre soții fiind Maria Dimitriu (legătură din care se naște un copil, **Theodor Iamandi**, însoțit cu o Paleologu, având împreună un fiu, **Vali Iamandi**). Este posibil ca cea de a doua sa soție să fi fost Aneta (1878-1975), după cum indică placa de mormânt din cimitirul *Eternitatea* din Iași. Se pare că Vasile Gr. Iamandi a mai avut un copil, pe **Dimitrie Iamandi** (1905-1944), fost avocat al Poliției și al Siguranței Statului până la 23 august 1944.

La 1902, Vasile Gr. Iamandy (**Fig. 5**) își publica la Iași lucrarea de licență - *Despre societățile în nume colectiv în dreptul roman și comercial roman*. Între timp își obține doctoratul în drept la Paris, iar la 1907, pe când era avocat în Iași, publică în limba franceză lucrarea *La provision dans le chèque*⁴⁵⁴.

Fig. 5 - Vasile Gr. Iamandi (1879-1964)

⁴⁵¹ Pagina de internet <http://www.biblacad.ro/bnr/brmautori.php?aut=i&page=40&&limit=20> (on line la data de 20.03.2015).

⁴⁵² „Monitorul Oficial”, nr. 19, din 22 aprilie/5 mai 1915; nr. 160, din 29 octombrie 1915.

⁴⁵³ „Monitorul Oficial”, nr. 281, din 20 martie 1915.

⁴⁵⁴ Pagina de internet <http://www.biblacad.ro/bnr/brmautori.php?aut=i&page=40&&limit=20> (on line la data de 20.03.2015).

La 2/15 august 1915, Vasile Gr. Iamandy, avocat domiciliat în Iași, str. Carol, nr. 9, solicita vânzarea moșiei Hadâmbu, situată în comuna Mogoșești, plasa Codru, județul Iași, proprietatea ieșeanului Ioan Gh. Rojniță, pentru recuperarea unui împrumut de 10.000 de lei⁴⁵⁵. Și la.

În cursul anului 1923, la 4 martie, Vasile Gr. Iamandi era reales în calitate de cenzor supleant al Băncii din Huși⁴⁵⁶. În mai 1928, același Vasile Gr. Iamandy solicita Tribunalului Iași vânzarea unor moșii (în Mogoșești) pentru recuperarea unor datorii⁴⁵⁷.

Pe Vasile Gr. Iamandi îl întâlnim la Iași la 12 mai 1915⁴⁵⁸ și 30 martie 1943⁴⁵⁹, iar prin decretul nr. 92 din 19 aprilie 1950 pentru naționalizarea unor imobile, statul comunist îi lua proprietățile deținute în Iași (str. Toamnei, nr. 25) și București (str. Inocentiu, nr. 5).

În clădirea din Iași ce era proprietatea lui Grigore Iamandi a locuit, în cursul lunii decembrie 1917, generalul rus Scerbacev, comandantul armatei ruse din România. Ulterior, în aceeași clădire a funcționat, pentru o vreme, și Centrul Universitar de Studii Franco – Român „Luteția”, creat în 1921.

În cursul anului 1921, Paul Gore, din Chișinău, care era „pe cale de a se face ieșean, prin cumpărarea caselor d-lui Gr. Iamandi, strada Carol”, este cooptat ca membru activ al Societății Culturale Istoric-Arheologice „Muzeul Orașului Iași”⁴⁶⁰.

De la Grigore Iamandi, casa a ajuns în proprietatea fiului său, Vasile Gr. Iamandi, a cărui familie a stăpânit locuința și în perioada celui de-Al Doilea Război Mondial. Casa a fost demolată ulterior, în perioada comunistă, cu ocazia lărgirii Bulevardului Copou, din anii 1968 – 1970. În locul ei a fost ridicat Institutul de Proiectări Iași (astăzi Habitat Proiect, construit în 1969, pe Bulevardul Carol, nr. 4).

Dimitrie V. Iamandi (1905-1944) (**Fig. 6**), fiul lui Vasile Gr. Iamandi, a fost avocat al Poliției și al Siguranței Statului până la 23 august 1944. Trei luni mai târziu, n-a mai rezistat hărțuielii la care-l supunea noul regim și s-a sinucis⁴⁶¹. A fost căsătorit, probabil, cu Sarina (1914 - 1991), al cărei nume figurează pe placa de mormânt din cimitirul *Eternitatea*, din Iași, alături de Dimitrie V. Iamandi.

⁴⁵⁵ „Monitorul Oficial”, nr. 100, din 2/15 august 1915.

⁴⁵⁶ „Monitorul Oficial”, nr. 73, din 2 aprilie 1924.

⁴⁵⁷ „Monitorul Oficial”, nr. 106, din 16 mai 1928.

⁴⁵⁸ „Monitorul Oficial”, nr. 36, din 16/29 mai 1915.

⁴⁵⁹ „Monitorul Oficial”, anul CXI, nr. 75, din 30 martie 1943.

⁴⁶⁰ Ina Chirilă, *Societatea culturală, istorico-arheologică „Muzeul Orașului Iași”. Destinul unei instituții uitate*, în „Ioan Neculce”, serie nouă, XVI-XVIII, 2010-2012, p. 180.

⁴⁶¹ Claudiu Târziu, *Povestea nemuritorului Jacques*, în „Rost”, anul VII, nr. 82, decembrie 2009, p. 18.

Fig. 6 - Dimitrie V. Iamandi (1905-1944), fotografie pe placa de mormânt din cimitirul „Eternitatea” din Iași

Fig. 7 - Jacques Iamandi (n. 1928), fiul lui Dimitrie V. Iamandi

Fiul lui Dimitrie V. Iamandi a fost **Jacques Iamandi** (n. 1928, la Iași). Acesta menționa, la un moment dat, că bunicul său dinspre mamă, Jacques Paleologu, a fost jurnalist și diplomat. Jacques Iamandi a fost deținut politic în timpul regimului comunist din România⁴⁶², după care s-a stabilit în Canada.

În prima parte a secolului al XX-lea, potrivit unor documente din anii 1934-1939, la Iași, la spitalul Sf. Spiridon, apare un **Gr. Gr. Iamandi**, medic sanitar igienist⁴⁶³, care ar putea fi fiul lui Grigore Gr. Iamandi (1877 - 1925), menționat mai sus. A avut o importantă activitate publicistică în domeniul medical. Mai întâi, în anul 1935, îl regăsim colaborator la revista „Cernăuți medical”⁴⁶⁴. În anul 1938, Gr. Iamandi, împreună cu Gr. T. Popa și A. M. Frimu, publicau lucrarea *Raportul dintre Spiridonie și Facultatea de Medicină*.

Prin decizia ministerială din 10 ianuarie 1940, dr. I. Ștefaniu, medicul-șef al serviciului de triaj din Spitalul Sf. Spiridon din Iași, „este delegat a suplini pe Gr. Gr. Iamandi, în calitatea de medic în comisiunea medicală regională, de pe lângă

⁴⁶² Pentru mai multe date privind viața lui Jacques Iamandi, vezi revista „Rost”, anul VII, nr. 82, decembrie 2009, cu articolele: Claudiu Târziu, *Încă o mărturie în procesul comunismului. Povestea nemuritorului Jacques*; Răzvan Codrescu, *Un senior pentru neliniștea noastră*; Erast Călinescu, *Gânduri despre un prieten deosebit*.

⁴⁶³ *Epitropia Generală a Casei Spitalelor Sfântului Spiridon Iași, 1824-1948, Inventar arhivistic*, București, 1971, f. editură, doc. 1360, p. 214, 228 – 229 și 234.

⁴⁶⁴ *Publicațiile periodice românești*, tom V, 1931-1935, partea I, coord. Ileana Stana Desa și Iliana Sulică, prefată de Gabriel Ștrempel, Editura Academiei Române, București, 2009, p. 265.

Inspectoratul Școlar al Tinutului Iași, pe tot timpul cât va fi concentrat”⁴⁶⁵. În 1944, în plin război, medicul Gr. Iamandi propunea înființarea la Iași a unui serviciu de consultații⁴⁶⁶.

În materialul de față am încercat să prezentăm descendența unor răzeși originari din zona Drânceni, sat situat pe Prut, în județul Fălciu, care au format o familie diferită de cunoscutul neam al Iamandieștilor, creat din descendenți ai grecului Iamandi, capuchehaie la Hotin la începutul secolului al XVIII-lea.

Fig. 8 – Mormântul deputatului Grigore Iamandi (1830-1903) –
Cimitirul „Eternitatea” din Iași

⁴⁶⁵ „Monitorul Oficial”, anul CVIII, nr. 17, din 20 ianuarie 1940.

⁴⁶⁶ *Epitropia Generală a Casei Spitalelor Sfântului Spiridon Iași*, doc. 1692, p. 257.

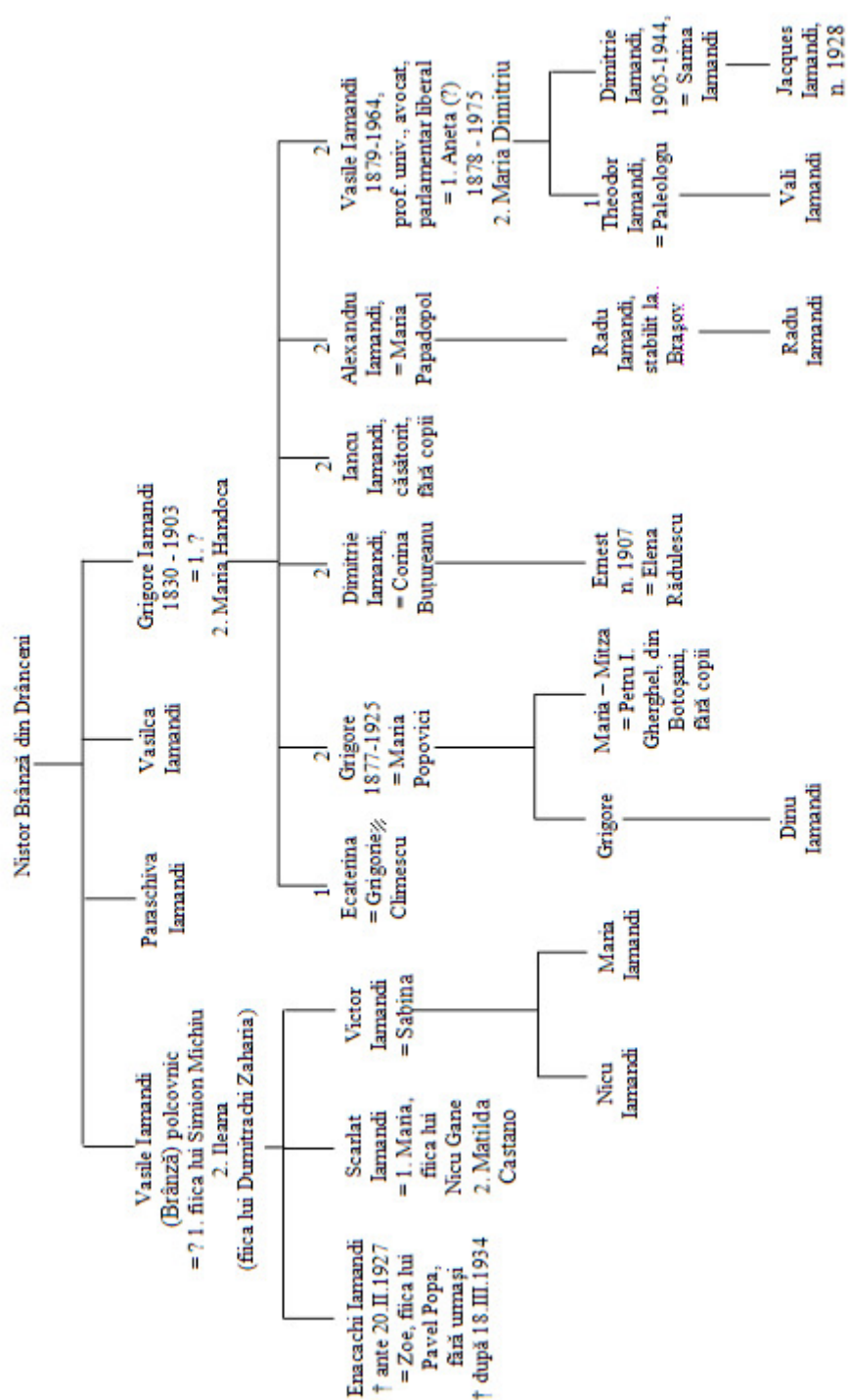

Fig. 9 – Arborele genealogic al neamului Iamandiesților de la Prut